

דיאלה אשכנזי

איזון חוזר

בתוכנית "מוקד" במרכז אשדוד, בחדש הרביעי של האינתיפאדה, אמר אל"מ אפי פיין, מפקד "גבעתי", שאם לא נעצרו את האינתיפאדה בשבוע ג'נין, היא תגיע לארבעה ימים, בהעדר תגובה נמרצת על עירעור הביטחון בכבישי יהודה ושומרון, הגיע הקרב על התחבורה היהודית אל כביש מס. 1 של מדינת ישראל, המקשר את עם ישראל עם בית ישראל.

***

מרכים לעסק, שוב ושוב, בליקויי ליי מור השואה במערב גרמניה. גם בין בעלות הברית לשעבר לא הכל שפיר. קח לדוגמה ספר לימור אמריקאי בהיסטוריה כללית ל"כיתה י"ד": "MEN AND NATIONS" הוא ספר נפוץ של מ"ל וותיק ויוקרתי. יש בו 850 עמודים, 80 עמודים מוקדשים ל"מלח"ע השנייה. פחות מחצי עמוד על השואה. את ה"פתרון הסופי" פותרים ב"14 משפטים קצרים מלאי איריוקים. ששה משפטים על מחנות ריכוז וששת המיליונים מסתיימים כדלקמן: "מעריכים שעד נפילתו של הממשל הנאצי, מנהיגיו רצחו ששה מיליון יהודים אירופאים. מספר רומה של לא-יהודים, כולל סלאבים, צוענים, ואנשי רויטסטאג גם הם נרצחו." סוף פסק.

***

"אני אוהב את ישראל" אמר שבתאי קל-מנביץ בכתב "דיעות אחרונות". אין לי כל כוונה לחזור לרוסיה. באם הפטריאוטיזם זה הוא אהבת המולדת, אין פלא שקלמנרץ, ברץ, פטרויט אמיתי, לא מתכוון להחליף "נחלת האבות" ב"אמא רוסיה". הוא עוד עתיד לבקש מקלט מדיני במדינת היהודים: על פי הספר והוגה הדעות האנגלי שמואל ג'ונסון, הפטריוטיות הוא מפלטו האחרון של הנבל".

***

לפני שיחלט להנהיג שידורי טלוויזיה 24 שעות ביממה, ניתן לכבוש את לב הארץ מה כבר בחורף המתקרב על ידי הרצת תוכנית לילדים בשבת בבוקר ורטל לכל המשפחה משעה 11:00.

***

הטייס אל"מ יעקב ("יאק") נבו שנפטר החורש, התברך בראיה מקורית של המרחב. תורת קרב האוויר שפיתח, פעלה בתפר בין מנגלות החומר ובין חוקי האירודינמיקה. הוא גם ידע להמריא על כנפי הדמיון. פסל ליו, שהוצגו בתוכנית "בין הביטאות" לפני חודשים מספר, לא פחות מקוריים מתרומתו לאמנות המלחמה. בשבת הקרובה תתקיים תערוכה של יצירותיו בנמל יפו.

ככל שנחרב הטיש, כך צומח הפסל"אמר מיכאלנג'לו. פסל הבוחר בחומר נוקש שה כאבן או עץ חייב להוציא או לשחרר את הרמות החבויה בחומר על ידי פסילת המידת. נבו קרא תגר על תכונות החומר ונתן לעץ מלא וקשה תחושת גמישות של חימר. פסליו, עשויים חוליות חוליות שהן ומקשה אחת, מגדילים את מרחב מחייתם, ומשנים את פניהם בידי המתבונן בהם. נבו הוציא החוצה את פניהם בידי המתבונן בהם. נבו הציג בחומר ושחרר את העץ ממנגלותיו הטבעיים. יעקב נבו, איש אשכולות, השאיר לנו ירושה אמנותית מלאת חיוניות — עץ כרזת החוצה צומח מתוך מקורית, עצמו, משנה צורה ומחליף צורה, מעשה יד אדם שהוא עצמו עץ השרה.

אילנה אדם חוסני פרעה השני

מובארק ירש את השלום. הוא לא יום אותו ולא התעמת איתו. השלום לא היה משאת נפשו. לרדיו היה השלום מיסדר אשר יש לצמצם את זינוק ולהורידו מסדר היום של שאר המדינות הערביות. סאדאת, שהשלום היה יסוד במדיניותו כחלק מהחזרת עטרה ליושנה, בא לירושלים, הכירו בצורך להידבר. מובארק כנשיא, לא היה כאן ואין לו צורך לטרוח ולבוא, ממילא כולם עולים אליו לרגל, לחלות פניו ולשמוע השקפותיו כעניינה הפנימיים של ישראל.

חוסני מובארק זון חרש של שלום ארקטי

ויצמן למשל, מכיר את הדרך לארמונו ממש כמו את הדרך לקיסריה. שחל הצליח להרשימו בערבית עיראקית רווטה, אפילו הרב א. דרעי הנעים ומירות באנוני. כמהים לשלום, השתכרו הישראלים לאחר חתימת השלום מאפשרות של גבול יבשתי פתוח וטיילו באלפיהם בארץ המצרים והיאור. המצרים, שאינם אמונים על הדרידות, או אולי על-פי מדיניות מכוונת, לא באו לר"אות את ארץ העברים או את ירושלים הארצת כמה אתרים החשובים גם להם. חלומות של יומים ישראלים בנושאים כלכליים משותפים, או פרויקטים מסחריים, רהו אל אפס עשיה מכונן. השגרירות ברה"בול היתה מיוממת משגריר ומן רב. אי הכנות כסיני הפגישונו עם אלימות מצרית קשה, וגם התנאים לפירוט סיני, לא נשמרו בקפדנות, אך איש מכתבנו לענייני ערבים" לא מצא בכך חרשה שוות דיווח. בקיצור, מובארק היטיב לנווט את השלום הקר ולהעמיק את קפאונו. הוא טיפח זון חרש של שלום ארקטי. הוא שיכנע את מדינות ערב המתונות כבעצם הוא יחיד שהצליח להשיג שטחים תמורת שלום זול ועלוב מאד; שהקשר שלו עם ישראל הוא חומר גלם לצרכיו; והראיה,

משמאל לשמאל

הנייר עם עשר הנקודות של נשיא מצרים הינו בבחינת רטיה נוספת על עינינו הסומות. כך הטשטש השבוע הפוקוס על אוטובוס המנכל"ים הדוהר בראשות שר האוצר, שמעון פרס.

הנייר של מובארק, למרות מעמדו הרם כנשיא מדינת העוני המחפיר, עורר ובצדק רק את עורכי העיתונים והכתבים הפוליטיים. אלה הרי נדרשים לספק מידי יום כותרות חדשניות. בסך הכל נקודות אלו הן כמו אדמת, מחלת ילדים שכיחה, שתחלוף בשבוע הבא, ושוב בצדק, שהרי מובארק לא חידש לנו מאומה.

לעומת זאת, אוטובוס הישועה למאה אלף המובטלים של מר פרס יש בו דבר אחד ממש. הוא מראה לנו בכון נסיעתו את התהום אשר בשוליה אנו שרעטים. האבטלה היא בבחינת מחלה קטלנית שמכה מידי חודש וממילה מאות אזרחים ומשפחות. האבטלה מלמדת את הנוגעים בה עד כמה החיים יכולים להיות עלובים/זויים/משפילים/מפחידים/מאיימים/אכזריים.

האוטובוס עדיין נוסע? כמו בסרט "אן של אלף הימים", בסוף היא מתה למרות האהבה. בעוד חודשיים, סביר להניח, לאחר הבחירות להסתדרות, יתעלפו תכניות, מאה הפרויקטים של פרס וימותו גם הן. זאת למרות אהבתו לתכנית הגרנדיוזית, למרות שהיתה זו התקווה האחרונה.

פרס, עקב טראומת "המהפך" הידוע של 77, מבין שההסתדרות היא המאחז האחרון בראשות המערך. הסיכוי היחיד של מפלגתו לשרוד. זו אחת הסיבות להתעקשותו על מינויו לתפקיד שר האוצר. אם יזכה הליכוד בראשות ההסתדרות, יאלץ המערך להפרד מ"כור", "כלל" ועוד כמה בסיסי כח, כדוגמת בנק המועלים שיעוף מבין הידיים. הקיבוצים אולי ישתנקו מחוסר אספקת חמצן, כלומר כסף. וישארו רק אלה העומדים בזכות עצמם. אל המובטלים השבורים ניטרפו כמה לבנבני עור, לכאורה "אליטה", אך לא במקרה גם שכניו האשכנזים של אבוטבול בשלומי וזרזים מדימונה.

תכנית מאה הפרויקטים — מחשבה יפה — אין ספק שפרס אכן מתכוון לעניין בכל הרצינות. חבל שהבחירות להסתדרות הן בעוד חודשיים, כל כך קרוב. בצד השני המצב לא מעורר תקווה יתרה. הבחנתם בודאי בחיוף המלוקק של יעקב שמאי, מועמד הליכוד להסתדרות. מהמודעות עולה שהצעות לשיפור חייו, מטעמו או בראשותו, הן לא משהו שיש להתייחס אליו ברצינות. גם הוא לא ממש מאמין לשש הנקודות הנדושות במצעו. כמוהו כפרס, יש לו נוסחאות חביבות בלי כסיו אפשרי כמעט. קרנות פנסיה, ערוב עובדים במיהול מפעלים, איגודים מקצועיים. כשתלכו לקלפיות מן הראוי שתעלו "חיוף מסוים" מול תמונת שמאי מהפלקטים ותשימו פתק אחר.

אם גם שמאי, כפרס וקיסר, לא נראה כפתרון הולם לבעיית האבטלה, מה עם יאיר צבן ממפ"ם? האיש סימפטי אך לא מגיב על שום דבר באמת. גם ממנו לא תצמח הישועה. בכלל לא נראית כרעג בזירה אותה אישיות המסוגלת להביא את התמורה. במלחמה האמיתית נגד האבטלה הונף הדגל הלבן. כתגובה בקלפי טעים אנו את המתק הלבן.

לפני כשבעים כתבתי שישראל חייבת לשקול בשלילה את ענין המדינה הפלשתינאית. כי מהבחינה ההומנית, נוכח מעשי הרצח המתועבים של אלו המכונים "משפטי פעולה", יש לחשוש לנהרות הדם שתביא המדינה. לכל אלה שהפנו אותי אל ספרי ההיסטוריה מתקופת המהפכה הצרפתית והסבירו שרק תוך מעשי רצח "קם עם". לכל אלה שטענו שאני "מתיימנת" (נהיית ימנית), עלי להודות שבחיי הקצרים טרם שמעתי נימוקים כל כך מכוערים ל"מעשי רצח.

רצח אדם יש לגנות בכל מה ולב. אפילו אם טעמו מהסיבה "הצדקנית" כדוגמת מדינה פלשתינאית, אין בכך די בכדי להצדיק את הנבזות המסיבית: 84 מקרי רצח בתוך שלושה חודשים, שלא לדבר על הסיסטיות. אגב משהו כתב לי שגם חיילי צה"ל רוצחים שם. גם! למה לא מזמינים אותי למסיבה הזו?

עות נטוויסמרי

מועה. כיון שרה"מ אינו מקובל עליו, שר החוץ אינו נראה בעיניו ומכיון שהרגילו אותו שהוא יכול ללחוש וויצמנים למיניהם ירוצו אליו לקהיר על מנת להיטיב לשמוע, הוא מרשה לעצמו לגמור איתנו חוב היסטורי ולהוריד עלינו את מסמך "עשר המכות", מבלי ליצור עימנו קשר ישיר, או לירענו באמצעות נציגנו.

הירדיעה, כי הוא צריך רק לזרוע ואת הווי בול והחריש העמוק יעשו בעבורו נאמניו המתעפרים בעפר רגליו והם גם יניחו לו לקצור את "פרי עמלם המשותף" בכל בירה מערבית וערבית רלוונטית, ידיעה כזו אינה משאירה אף נשיא אדיש. באופן פאראדוקסלי אני מבינה אותה. אך את שובך יוניו המפורסמות אינני מבינה. אמנם קן איננו מולדת, ואכן קן אפטר לגנות כל מקום, ומולדת אפשר להעמיד למכירה פומבית, (אוהת, את ממשתלה וראשיה). אך בכל זאת אם אין שכל ישר, לא נשאר מעט כבוד עצמי?

כשביקש שמיר להתראות עימו בעניינים משותפים לשתי המדינות הבהיר ש.שלא עכשיו" ולא עם שמיר". במדינה אחרת, היה הסירוב מתקבל כעלבון על פי כללי הטקס, אך לא אצלנו. מה גם שכמה מירידי הותיקים טרחו להאיר עיניו שגם כאשר הוא יורק לה למדינת ישראל בפניה, עדיין גם גשם נרבות. עתה הוא מעורב בתהליך המו"מ. לא במי סגרת ויעדה בי"ל, אך במסגרת תיווך בי"ל. שנים היה אדיש להסכמי קמפ"דייוויד, אך זה לא מנע ממנו להפיק מהם תועלת כרבימתוון כלפי ארה"ב. ארנס נפגש עם שרי החוץ של סין ובה"מ עימן אין לנו קשרים דיפלומטיים, אש"ף נפגש עם ארה"ב בטוניס, שחורים ולבנים מדברים בדרא"פ, אבל נשיא מצרים אשר מקיים יחסי שלום עם ישראל אלית מחייבת. לכן, מדינת ישראל שבה מדובר, שהיא נשוא יוזמותיו, יודעת על הצעותיו מפי הש